

Yhteinen ojitusinvestointi – uusi tukimuoto peltojen peruskuivatukselle

Piritta Salminen, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Info ojitussyhteisöistä -webinaari 29.1.2025

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Esityksen sisältö

Yhteisen ojitusinvestoinnin tuki

- Tukikohde, hakeminen, liitteet
- Ojitussuunnitelma
- Hyväksyttävät kustannukset
- Investoinnin toteuttaminen
- Tuen maksaminen
- Kaksitasouoma ja tukikelpoinen pinta-ala

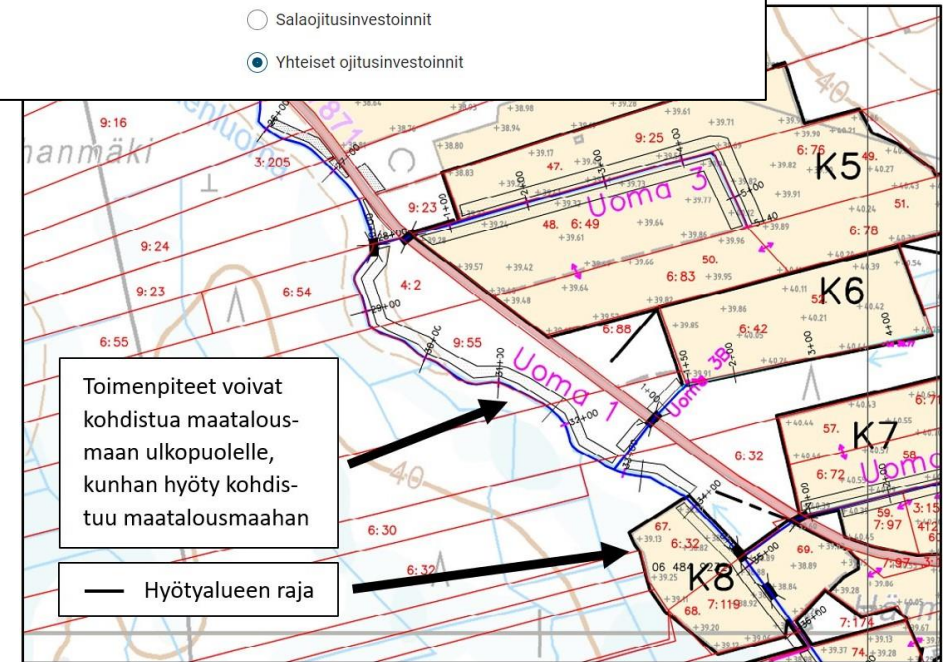

Yhteinen ojitusinvestointi - tukikohde

Kuva: Hyrrä-palvelu

- **Maatalouden investointituki** (vrt. salaojituksen investointituki)
- **Peruskuivatustoiminta, jolla edistetään ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa**
  - Esimerkiksi **valtaojien perkaus, kaivu ja padotus, putkiojien rakentaminen sekä peltoalueiden pengertäminen ja pumppaamoiden perustaminen** → suunnitelmassa näihin liittyvät ympäristötoimenpiteet
- Tukea voi hakea uuden uoman tekoon tai olemassa olevan uoman peruskorjaukseen, mutta ei uoman kunnossapitoon
- **Investoinnin toteuttamisella saatavan hyödyn on kohdistuttava maatalousmaahan ja vähintään kahteen (2) maatilaan**
  - Hankealue ja toimenpiteet voivat kuitenkin ulottua maatalousmaan ulkopuolelle, kunhan hyöty kohdistuu maatalousmaahan

Toimenpiteen tyyppi: *	Maatalouden investointi
Toimenpide: *	Investoinnit
Alatoimenpide: *	☐ Investoinnit maatiloiden kilpailukyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen ☐ Maatiloiden energiainvestoinnit ☒ Ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävät investoinnit maataloilla ☐ Eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta parantavat investoinnit
Toimenpiteen tarkennus: *	☐ Ympäristön tilaa edistävät rakentamisinvestoinnit ☐ Ympäristön tilaa edistävät koneet ja laitteet ☐ Salaojitusinvestoinnit ☒ Yhteiset ojitusinvestoinnit

Tuen määrä ja tuen hakija

- Tukiosuus 40 %, tuen minimimäärä 3 000 €
- **Tukea voi hakea maatalousmaan osuudelle**
  - Ojitusyhteisöön kuuluvat aktiivilijelijät → tuenhakijana ojitusyhteisö
  - Yhteisestä ojituksesta sopineet aktiivilijelijät (sopimusojitus) → tuenhakijana yksi hankkeeseen osallistuvista aktiivilijelijöistä
  - Vuokraviljelijä voi osallistua sekä ojitusyhteisön että sopimusojituksen investointiin → kirjallinen sopimus tuenhakuun osallistumisesta sekä asiaan liittyvien vastuiden ja velvollisuuksien hoitamisesta
- Hakijoiden ikä 18 v. hakuhetkellä
- Jatkuvan kannattavuuden edellytykset
- **Jos hankkeesta saa kuivatushyötyä myös ei-maatalousmaa** (esimerkiksi tontti- tai metsäkiinteistö):
  - sen osuudelle voi hakea **harkinnanvaraista vesistöavustusta** ELY-keskuksesta. Lisätietoa alueellisesta ELY-keskuksesta ja [Vesitalousisännöitsijän oppaassa](#) s. 79

Tuen hakeminen ja hakuaika

- **Ennen hakemuksen tekemistä on suositeltavaa olla yhteydessä oman alueen ELY-keskukseen!**
- Tuen haku sähköisesti Hyrrä-palvelussa
- Hakemista varten tarvitaan Y-tunnus ja ojitusyhteisöillä Suomi.fi -valtuutus hakemuksen tekijälle
  - [Vesitalousisännöitsijän oppaassa](#) ohje luvussa 10 Ojitusyhteisön hallinto (doria.fi)
  - [Selvitys Y-tunnuksen ja pankkitilin hankkimisesta ojitusyhteisölle](#) (doria.fi)
- **Hakemus toimii myös vesilain mukaisena ojitusilmoituksena**, mikäli kyseessä ei ole ojitustoimituksessa tai AVI:ssa vahvistetusta ojitussuunnitelmasta (vesilupa)
- **Hakemukset ratkaistaan tukijaksoittain:**
  - 16.10. – 15.1.
  - 16.1. – 15.3.
  - 16.3. – 15.8.
  - 16.8. – 15.10.

Hakemukseen tarvittavat liitteet

Kaikilta:

- ✓ **Ojitussuunnitelma** (sisältäen kartat ja pituusleikkaukset), **kustannusarvio ja kustannusosittelu**
- ✓ **Maatalouden veroilmoitus, maatalan velkaluettelo ja verotuspäätös**
- ✓ **Ilmoitus hankkeen toimitsijoista**
- ✓ **Tarjouspyyntöihin saadut tarjoukset**

Ojitusyhteisöltä:

- ✓ **Vapaamuotoinen selvitys arvonlisäveron hyväksyttävyydestä tukikelpoiseksi**
- ✓ **Ojitustoimituksen päätös tai aluehallintoviraston myöntämä vesilain mukainen lupa**, mikäli nämä ovat vesilain perusteella tarpeen investoinnin toteuttamiseksi
- ✓ **Ojitusyhteisön yhteisösopimus ja säännöt**
- ✓ **Pöytäkirja kokouksesta**, jossa on päätetty tuen hakemisesta

Sopimusojitushankkeelta:

- ✓ **Hyödynsaajien keskinäinen sopimus** hankkeen toteuttamisesta, kunnossapidosta ja kustannusten osittelusta

Tukihakemukseen liitettävä ojitussuunnitelma

- Ojitussuunnitelman tulee olla vesilain 5 luvun 15 §:n mukainen ja sisältää myös vesitalousasetuksen 26 § sisältövaatimukset tarpeellisessa laajuudessa
  - Lisäksi suunnitelmaan tulee sisällyttää myös maatalouden rakennetukiasetuksen 26 § mukaisesti suunnitelmat hankkeelle tarkoituksenmukaisista rakenteista, toimenpiteistä tai luonnonmukaisista suunnitteluratkaisuista
    - 1) ojituksesta aiheutuvien vahinkojen ja haittojen estämiseksi tai vähentämiseksi;
    - 2) ravinteiden ja kiintoaineksen pidättämiseksi;
    - 3) virtauksen viivyttämiseksi;
    - 4) muuttuviin sää- ja vesiolosuhteisiin sopeutumiseksi, ja
    - 5) luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi.
- Ympäristön tilaa edistäviä tekijöitä
- **Huom!** Saattaa olla tarpeen vahvistaa uusi suunnitelma ojitustoimituksessa
  - ELY-keskuksen Y-vastuualue tekee lausunnon investoinnin ympäristötoimenpiteistä → tuen myöntämisen edellytyksenä puoltava lausunto!

Ojitussuunnitelman sisältö 1/3

- **Vesilaki (587/2011) 5 luku 15 §**
  - Tiedot hankkeesta ja sen toteuttamistavasta sekä kuivatussyvyydestä, jota määrättäessä on otettava huomioon maan laatu, kaltevuussuhteet ja kuivatustarve
  - Selvitys hankkeesta saatavasta hyödystä
  - Arvio hankkeen vaikutuksista
- **Vesitalousasetus (1560/2011) 26 §**
  - Pykälän vaatimukset huomioitava tarpeellisessa laajuudessa, kuten uoman pituus- ja poikkileikkaus, kustannusarvio, kustannusosittelu ja suunnitelmakartat

Ojitussuunnitelman sisältö 2/3

- Maatalouden rakennetukiasetus (265/2023) 26 §

Luonnonmukaisia suunnitteluratkaisuja, joilla pyritään säilyttämään ja palauttamaan uoman luonnontilaisia piirteitä ja lisäämään veden viipymistä, ovat mm.

Perkaustarpeen perusteellinen arviointi; suunnitelmassa on perattavaksi/korjattavaksi esitetty vain ne uomat, joiden alueilla on kuivatus/tulva/erosio-ongelmia

Kaksitasouomat; erilaiset tulvatasanneratkaisut. Mäkaako vesi pelloilla ja/tai nouseeko se säännöllisesti pelloille? Jos perkauksen syynä ovat lähinnä tulvat, eikä kuivatussyvyyttä tarvitse kasvattaa, uoman tulvan aikaista vedenjohtokykyä voidaan lisätä kaivamalla uomaan pelkästään tulvatasanne.

Veden viipymän lisääminen erilaisilla ratkaisuilla

Mutkittuvia uomia ei suunnitelmassa oikaista ja perkauksen tarpeessa olevat uomat pyritään säilyttämään niiden luontaisessa linjauksessa.

Toispuoleinen kaivu, jossa ojan toinen luiska jätetään perkaamatta, tai siitä poistetaan vain virtausta hidastava kasvillisuus

Kaivussyvyyden huomioiminen; vältetään ylisyyvä kaivu riittävällä suunnittelulla (pituusleikkaus)

Kaivuaajankohdan määrittäminen mahdollisimman kuivalle ajanjaksolle

Rakenteita ja toimenpiteitä, joilla vähennetään tai estetään ojituksen haittoja, ovat mm.

Pohjakynnykset ja -padot; virtausnopeuden huomioiminen erityisen herkällä maalajeilla

Laskeutusalltaat ja laskeutusallasketjut

Luiskan vahvistus; eroosioherkät kohteet vesistöjen lähellä

Uoman putkitus; eroosioherkät kohteet vesistöjen lähellä

Kaivuluiskan kylväminen/kasvittaminen

Settipato; vedenpinnan säätely esim. happamalla sulfaattimailla

Työaikaiset toimenpiteet: Risupato tai muu työaikainen pato

Esimerkkejä luonnonmukaisista suunnitteluratkaisuista, rakenteista ja toimenpiteistä, joita on mahdollista sisällyttää ojitussuunnitelmaan. Mitä monipuolisemmin hankkeessa on käytetty tarkoituksenmukaisia ja hankealueelle sopivia ratkaisuja, sitä myönteisempi vaikutus sillä on ympäristön tilaan.

Ojitussuunnitelman sisältö 3/3

- Apuna ojitusinvestoinnin ympäristötoimenpiteiden suunnitteluun voi hyödyntää opasta [Ympäristöarvojen huomioiminen ojitushankkeissa luonnonmukaisten menetelmien avulla](#)

Toimenpiteiden yhteenvetotaulukko

Toimenpide	Vaikutukset			
	Pidättää ravinteita ja kiintoainesta	Viivyttää ja hidastaa virtausta	Edistää luonnon monimuotoisuutta	Edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista
Kosteikot	+++	++	+++	+++
Tulvasanteelliset kaksitasouomat	++	++	+++	++
Uoman luontaisen mutkittelun säilyttäminen ja lisääminen ja tulva-alueiden palauttaminen	++	+++	++	++
Pohjakynnykset	++	++	+	++
Rantapuuston ja -kasvillisuuden säilyttäminen(*)	++	+	++ ^{*1}	+
Eroosiosuojaukset uomassa	++	0	+ ^{*2}	+
Laskeutusaltaat ja lietekuopat	+	0	+	0
Kaivuun aikaisten haittojen vähentäminen ja suunnittelu	++ ^{*3}	0	0	0
Tierummut ja niiden korkojen tarkistaminen	0	0	+	0
Putkitus	+	--	--	-

*1
Puuston ja pensaiden säilyttäminen uoman varrella vähentää lämpötilan vaihtelua ja lisää kasvimateriaalia uoman eliöstölle

*2
Monipuolinen puumateriaalin ja kasvillisuuden sekä uomaan soveltuvan pyöreän kiviaineksen käyttäminen

*3
Kaivuun aikaista veden samentumista voidaan vähentää esim. kaivuujankohdan valinnalla

Vähentää tai estää ojituksesta aiheutuvia vahinkoja ja haittoja

+++

Paljon

++

Kohtalaisesti

+

Vähän

0

Ei vaikutusta

--

Selvä negatiivinen Vaikutus

-

Negatiivinen Vaikutus

*

Kohde-riippuvainen

Tuettavien ojitusinvestointien valinta

- **Tukikelpoiset hakemukset arvioidaan maatalouden investointitukien valintaperusteiden mukaisesti**
- Hankkeen vaikutus ilmastoon, ympäristöön, tuotanto-olosuhteisiin, hakijan talouteen ja kilpailukykyyn

Ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit, energiainvestoinnit sekä eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävät investoinnit

1. Vaikutus ympäristöön*

3 pistettä: Hanke edistää merkittävästi tuotannon positiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi parantaa pellon kasvukuntoa tai maan rakennetta, edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, tuottaa lisäarvoa tila- ja maaseutuympäristöön) tai vähentää merkittävästi tuotannon negatiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi vähentää ravinnehuuhtoumia).

2 pistettä: Hanke edistää tuotannon positiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi parantaa pellon kasvukuntoa tai maan rakennetta, edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, tuottaa lisäarvoa tila- ja maaseutuympäristöön) tai vähentää tuotannon negatiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi vähentää ravinnehuuhtoumia).

1 piste: Hanke edistää jonkin verran tuotannon positiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi parantaa pellon kasvukuntoa tai maan rakennetta, edistää luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä, tuottaa lisäarvoa tila- ja maaseutuympäristöön) tai vähentää jonkin verran tuotannon negatiivisia ympäristövaikutuksia (esimerkiksi vähentää ravinnehuuhtoumia).

0 pistettä: Hanke ei edistä tuotannon positiivisia tai vähennä tuotannon negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Hyväksyttävät kustannukset

- Tukea voidaan myöntää investoinnista aiheutuviin tarpeellisiin ja kohtuullisiin kustannuksiin
- Kustannusten tulee perustua vastaavien investointien tavanomaiseen hintatasoon ja tuen hakuajankohdan kustannustasoon
- Tukikelvottomia kustannuksia:
  - käytetyt koneet ja laitteet;
  - traktori tai pienkuormaaja;
  - hankinnat, jotka on tehty hakijalta, hänen perheenjäseneltään, hakijan tai hänen perheenjäsenensä määräysvallassa olevalta yritykseltä tai hakijana olevan yrityksen johtavassa asemassa olevalta henkilöltä, jollei hankinnasta ole hankittu riittävästi tarjouksia muilta asianmukaisilta tarjoajilta;
  - hakijan itsensä suorittama kuljetus;
  - viranomaisluvut, liittymämaksut tai vastaavat kulut (mm. ojitustoimituksen tai vesiluvan maksut)
- **Huom!** Kosteikoille tuki haetaan esim. ei-tuotannollisten investointien kautta
- Investoinnin toteuttamista ei saa aloittaa ennen tukihakemuksen jättämistä (suositeltavaa aloittaa vasta rahoituspäätöksen saamisen jälkeen!)
- Ennen tukihakemuksen jättämistä aiheutuneet välttämättömät suunnittelukustannukset ovat tukikelpoisia paitsi, jos ne ovat aiheutuneet ennen 1.1.2023

Investoinnin toteuttaminen

- Investointi on toteutettava kahden vuoden kuluessa tukipäätöksestä
- Jatkoaikaa voi saada kaksi kertaa enintään vuodeksi kerrallaan
- Jos tukea investointiin on myönnetty sellaisen vesilaissa tai maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitetun luvan perusteella, joka ei ole saanut lainvoimaa, lasketaan määräaika lupapäätöksen lainvoimaiseksi tulosta

Tuen maksaminen kustannusperusteinen

- Hakemus sähköisesti Hyrrä-palvelussa
- Hakemukseen koontiluettelo [lomake 3331](#)
- Kustannusten tulee olla tuensaajan maksamia, kohdistua tuettuun toimenpiteeseen ja ne tulee olla kirjattuna tuensaajan kirjanpitoon
- Kustannukset ilman arvonlisäveroa, paitsi jos kyseessä ojitusyhteisö
- Omaa työtä voidaan ilmoittaa kohtuullisesti [lomakkeella 3506](#)
- Oman puutavaran ja maa-aineksen käyttö [lomakkeella 3322L](#)
- Investointiin voidaan myöntää enintään 5 maksupäätöstä
- Loppumaksun oltava vähintään 20 % tuen määrästä
- Viimeinen maksuerä haettava 2 kuukauden kuluessa investoinnin toteutusajan jälkeen

Kaksitasouoma ja tukikelpoinen pinta-ala

- Kaksitasouoma on yksi **ympäristön tilaa edistävästä suunnitteluratkaisusta**, voi olla edellytyksenä avustuksen myöntämiseen
- Kaksitasouoma voidaan hyväksyä pellon tukikelpoiseen alaan tietyin ehdoin
- Mahdollista saada myös osaksi suojavyöhykettä, jos
  - Ala säilyy maatalousmaana
  - Sijaitsee Vipu-palvelussa olevan suojavyöhykekarttatason mukaisella alueella

☐	SO	Happamat sulfaattimaat
☐		Merialueet
☐		Lintupellot
☒		Suojavyöhyke
☐		Kuluvan vuoden kuva-aineistot

Kuva: Vipu-palvelu

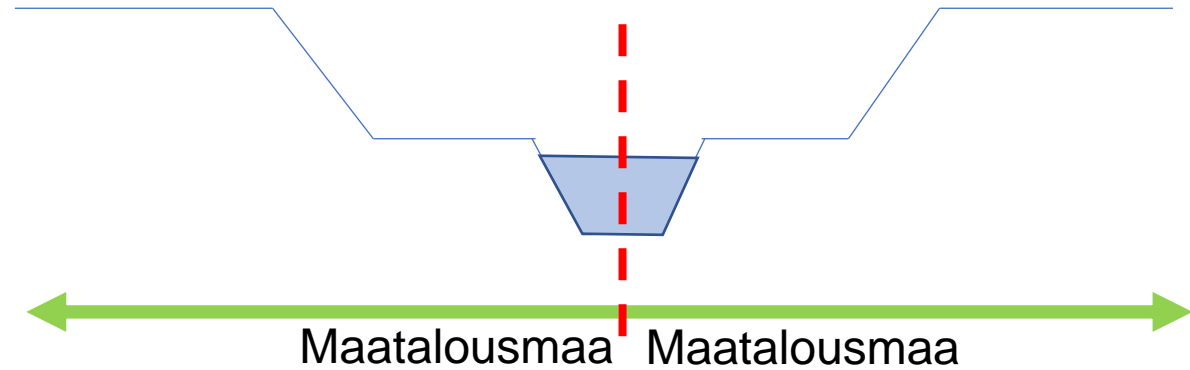
Kaksitasouoma

Pellon tukikelpoiseen pinta-alaan voidaan hyväksyä

- reuna~~o~~jaan tehty kaksitasouoma uoman keskeltä mitattuna, jos se liittyy vesilain mukaiseen ojitukseen ja perustuu vesilain 5 luvun 15 § mukaiseen suunnitelmaan, ei ole tehty ETI-tuella eikä ole voimassa olevaa ympäristösopimusta

➔ Reuna~~o~~jaan tehty kaksitasouoma ei vähennä peltotukien määrää

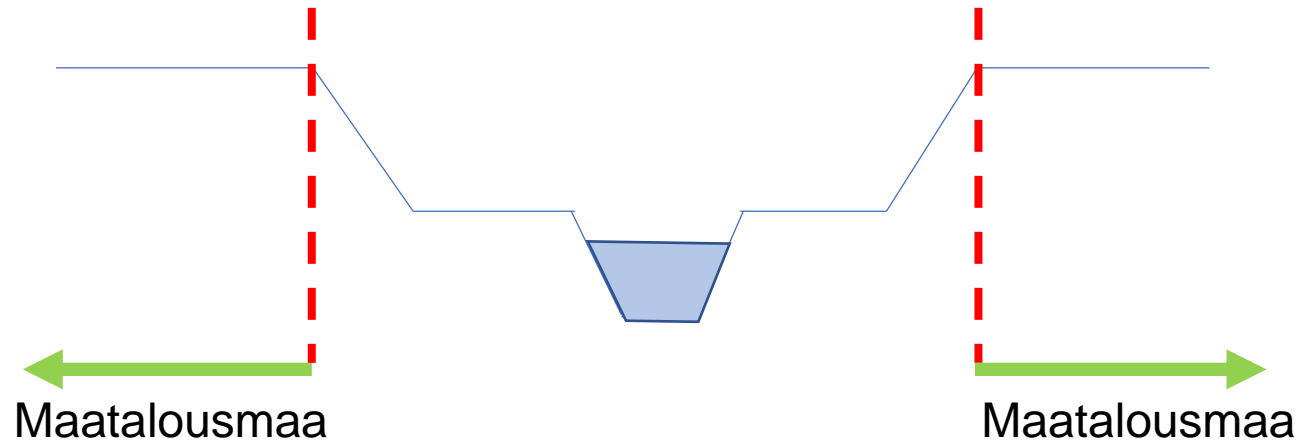
Kaksitasouoma/oja, myös yli 3 m päältä leveä:

Jos kaksitasouoma on tehty vesilain mukaiseen vesistöön, pellon tukikelpoinen pinta-ala rajautuu tällöin tulvatasanteen ja pellon taitekohtaan

[VNA eräiden maatalouden pinta-alaperusteisten tukien myöntämisen yleisistä edellytyksistä \(77/2023\) 22 §](#)

Kaksitasouoma/vesistö:

Keskeiset asiat yhteisen ojitusinvestoinnin tuessa

- Tuki haettavissa **peruskuivatustoimintaan, jolla edistetään ympäristön tilaa ja kestävää tuotantoa**, tukiosuus 40 %, tuen minimimäärä 3 000 €
- Investoinnista saatavan **hyödyn kohdistuttava maatalousmaahan ja vähintään kahteen maatalaan**
- Hakemusta varten oltava **vesilain 5 luvun 15 § mukainen ojitussuunnitelma, joka sisältää ympäristötoimenpiteet** (kartat ja leikkaukset sekä suunnitelmateksti tärkeitä!!!)
- **Tuen myöntäminen edellyttää ELY-keskuksen ympäristö-vastualueen puoltavaa lausuntoa hankkeen ympäristötoimenpiteistä**
  - Kielteinen lausunto: tukea ei myönnetä
- **Kaksitasouoma mahdollista saada pellon tukikelpoiseen alaan kuuluvaksi tietyin ehdoin**
- Suositeltavaa aloittaa hanke vasta rahoituspäätöksen saamisen jälkeen
- **Yhteydenotto ELY-keskukseen hyvissä ajoin ennen hakemuksen jättämistä**

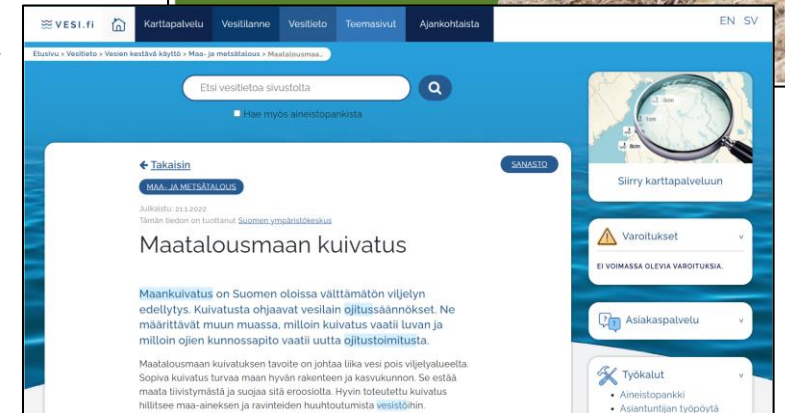
Lisätietoa

Nettisivut, oppaat

- Peruskuivatushankkeen rahoitus [vesi.fi/aineistopankki/peruskuivatushankkeen-rahoitus/](https://www.vesi.fi/aineistopankki/peruskuivatushankkeen-rahoitus/)
- Maatalousmaan kuivatus www.vesi.fi/vesitieto/maatalousmaan-kuivatus/
- Luonnonmukaiset menetelmät maankuivatuksessa www.vesi.fi/vesitieto/luonnonmukaiset-menetelmat-maankuivatuksessa/
- Maatalouden investointituet www.ruokavirasto.fi/tuet/maatalous/investoinnit/maatalouden-investointituet/
- Vesitalousisännöitsijän opas www.doria.fi/handle/10024/186084
- Ympäristöarvojen huomioiminen ojitushankkeissa luonnonmukaisten menetelmien avulla <https://www.doria.fi/handle/10024/189865>

Lainsäädäntö

- Laki maatalouden rakennetuista (1475/2007) www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20071476
- Asetus maatalouden rakennetuesta (265/2023) [finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230265](https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230265)
- Asetus maatalouden investointituen kohdentamisesta (266/2023) www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230266
- Vesilaki (587/2011) www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110587
- Asetus vesitalousasioista (1560/2011) [finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20111560](https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20111560)

Yhteystiedot

Asiantuntijat (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus)

- Heli Ronkainen, asiantuntija, puh. 0295 038 125

Valtakunnallinen neuvonta (Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus):

- Outi Leppiniemi (yhteiset ojitusinvestoinnit), vesitalousasiantuntija, puh. 0295 028 016
- Piritta Salminen (yhteiset ojitusinvestoinnit), vesitaloussuunnittelija, puh. 0295 027 687
- Eeva Nuotio (vesienhallinta ja valuma-alue suunnittelu), johtava vesitalousasiantuntija, puh. 0295 028 025

Sähköpostit muotoa etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Kiitos!

Piritta Salminen

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi

Puh. 0295 027 687